

foretages obduktion i tilfælde, hvor en person er hjernetød med kunstigt opretholdt kredsløb.

Bestemmelsen indeholder de betingelser, der skal være opfyldt, for at der kan foretages lægevidenskabelig obduktion.

Såfremt afdøde efter sit fyldte 18. år skriftligt har givet sit samtykke – og dette i øvrigt ikke må anses for tilbagekaldt eller ugyldigt – kan obduktion *altid foretages* efter *stk. 2, 1. pkt.* Dette svarer til den gældende retstilstand (transplantationslovens § 4, stk. 3, 2. pkt.).

Foreligger der ikke et sådant samtykke, må obduktion efter *stk. 2, 2. pkt.* ikke foretages, såfremt afdøde eller afdødes nærmeste har udtalt sig derimod, eller indgrebet må antages at stride mod de nævntes livsopfattelse, eller såfremt særlige omstændigheder i øvrigt taler mod indgrebet. Dette svarer ligeledes til de gældende regler (§ 4, stk. 2).

Såfremt ingen af de i stk. 2 nævnte situationer foreligger, hvilket formentlig oftest vil være tilfældet, skal betingelsen i *stk. 3* være opfyldt, før obduktion kan foretages.

Reglen erstatter den gældende lovs § 4, stk. 3, 1. pkt. og 2. pkt., 2. led. Bestemmelsen udvider sygehusets underretningspligt på 2 punkter. Det er ikke længere tilstrækkeligt kun at give meddelelse om dødsfaldet. Underretningen skal nu også indeholde oplysning om, at obduktion påtænkes iværksat, samt oplysning om, at de nærmeste kan modsætte sig obduktion inden for 6 timer efter underretningen. Såfremt der ikke inden fristens udløb er fremkommet et forbud mod obduktion, kan denne foretages. Dog gælder det efter sidste pkt., at obduktion kan foretages inden fristens udløb, såfremt afdødes nærmeste har givet samtykke til obduktion.

Om baggrunden for at indføre kravet om et sådant stiltiende samtykke fra afdødes nærmeste, henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 3 a.

Efter bestemmelsen skal sygehuset underrette »afdødes nærmeste«. Som i den gældende transplantationslov og ligsynslov præciseres denne personkreds ikke nærmere i selve lovteksten, men det forudsættes, at afgrænsningen foretages i overensstemmelse med hidtidig praksis. Udtrykket omfatter herefter i hvert fald ægtefælle eller samlever, slægtninge i lige linje og, alt efter de konkrete forhold, søskende. Adoptivbørn vil som regel og plejebørn jævnlige være omfattet af reglen. Bestemmelsen vil efter omstændighederne, navnlig hvor afdøde ikke har efterladt sig ægtefælle, samlever eller børn, kunne omfatte slæktninge, som afdøde var nært knyttet til, eller nært besvogrede. Inden for den kreds, som herefter i det enkelte tilfælde

må anses at udgøre afdødes nærmeste, må forbud mod obduktion fra blot en enkelt normalt afskære indgrebets foretagelse. Der henvises i øvrigt herom til transplantationsbetænkningen side 28–29 og ligsynsbetænkningen side 36.

Det kan i øvrigt nævnes, at Justitsministeriet i cirkulæreskrivelse nr. 79 af 30. marts 1977 om ligsyn og dødsattester m.v. om underretningspligten efter ligsynsloven har fastsat følgende:

»Justitsministeriet anmoder politiet om indenfor denne kreds af »afdødes nærmeste« så vidt muligt først og fremmest at søge at underrette den person, som har været afdødes samlevende ægtefælle, eller afdødes myndige børn, eller i givet fald andre, som umiddelbart kan antages at have haft den nærmeste tilknytning til afdøde. Der kræves normalt kun underretning af *én* af afdødes »nærmeste«.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at disse retningslinier også bør følges ved underretning om påtænkt lægevidenskabelig obduktion, dog således, at samlever sidestilles med samlevende ægtefælle.

Underretningen skal som hidtil kun ske til afdødes nærmeste, såfremt deres opholdssted kendes. Udtrykket »opholdssted« skal forstås vidt, således at det også omfatter det formodede opholdssted, f.eks. et feriested eller lignende. Kan man herefter ikke få fat i en af de nærmeste, hvis opholdssted kendes, kan obduktionen ikke foretages, da betingelsen i stk. 3 ikke er opfyldt. Er der imidlertid ingen pårørende, hvis opholdssted kendes, vil indgrebet kunne foretages.

Stk. 4 indeholder reglen om, at obduktion af personer under 18 år kun må foretages, såfremt forældremyndighedens indehaver har samtykket heri. Der henvises herom ligeledes til de almindelige bemærkninger pkt. 3 a.

Efter transplantationslovens § 4, stk. 1, kan der i forbindelse med obduktion »udtages væv og andet biologisk materiale«. Denne tilføjelse foreslås ikke medtaget i lovforslagets § 12, stk. 1, der således alene vil omfatte obduktion som beskrevet ovenfor. Om den nærmere baggrund herfor og retsvirkningerne heraf henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 4. Det fremgår heraf, at disse indgreb enten vil blive reguleret efter reglerne om transplantation fra afdøde personer (lovforslagets § 15 og § 16) eller efter lovforslagets § 17 eller § 18, stk. 2.

Stk. 5 svarer til transplantationslovens § 5, 1. pkt. Efter reglen, der er begrundet i efterforskningsmæssige hensyn, må obduktion ikke finde